

РЕЦЕНЗИЯ

От: От: проф. д-р. ТАТЯНА ХУБЕНОВА-ДЕЛИСИВКОВА, Институт за икономически изследвания на БАН

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „професор” по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Световно стопанство и МИО“(международни финанси), обявен в ДВ, бр. 99 от 17.12.2019г.

с единствен кандидат за участие в конкурс доц.д-р СВЕТЛАНА АЛЕКСАНДРОВА -ЗЛАТАНСКА

Основание за рецензията: Заповед на Зам.Ректора по НИД на УНСС №358/14.02.2020г. съгласно решение на АС №5/04.12.2019г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра“МИО и бизнес“ на УНСС с решение на Катедрения съвет /Протокол №364/21.01.2020г./ и Решение на ФС на факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС (Протокол№5 /21.01.2020г.) на основание чл.29а от ЗРАСРБ и чл.35 от Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в УНСС и Заповед№283/07.02.2020г. на Ректора на УНСС. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед Заповед №358/14.02.2020г.. на зам.Ректора по НИД на УНСС.

2. Информация за кандидата в конкурса

Доц.д-р СВЕТЛАНА АЛЕКСАНДРОВА -ЗЛАТАНСКАе единственият кандидат за обявения конкурс. Професионалната си биография на икономист тя започва с дипломиране по специалност Планиране на народното стопанство ВИИ Карл Маркс. (сега УНСС) в 1981г.. Завършва докторантура в Икономически институт на БАН в периода 1992-1998 г.. През 1998 г. защитава дисертационен труд на тема „Макроикономическа стабилизация и либерализация на външната търговия ”(; Защитен пред СНС по икономическа теория и макроикономика/ Утвърден от ВАК с диплома с (номер 25167 от 04.05.1998 г.) и получава образователна и научна

„доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност 3.8 научна специалност „Световно стопанство и МИО.

От 1995г. Светлана Александрова в УНСС, а през 2006 г. получава академичното звание „доцент“ по научна специалност „Световно стопанство и МИО. (диплома 25848/ 04.08.2006 г.).

Доц. д-р Светлана Александрова е редовен преподавател (асистент) от 1995 г. в катедра „МИО и бизнес“, УНСС. Професионалната ѝ биография е изцяло свързана с катедра „МИО и бизнес“ в УНСС.

Специализирала по различни научни програми и проекти в САЩ, Дания, Италия, Белгия, включително едногодишна специализирана на Европейската Комисия – за управлението на Европейски структурни фондове.

Академичната си кариера доц.д- р СВЕТЛАНА АЛЕКСАНДРОВА -ЗЛАТАНСКА пълноценно и последователно реализира изцяло в УНСС с трудов стаж общо почти 20 години, от които 13 години като доцент. Заслужено си завоюва престижа на утвърден университетски преподавател и изследовател с високопрофесионален авторитет в областта на МИО и международните финанси сред академичната колегия не само на УНСС, но в нейната област и в други институции, в т.ч. държавни институции като МИТ, МОСВ, МЗХ, както и в научни институти като Института по аграрна икономика на ССА, Нов български университет, Института за икономически изследвания на БАН и редица неправителствени организации и фондации.

Целенасочено и последователно тя е подготвила и води лекционни курсове по базисни учебни дисциплини в бакалавърски и магистърски програми на УНСС както на български, така и на английски език. Автобиографичната ѝ справка свидетелства, че доц.С.Александрова активно е ангажирана в учебната работа и изследователски процес на катедра“МИО и бизнес“и на факултета „Международна икономика и политика на УНСС.

Като член на катедра „МИО и бизнес“ и член на ФС на факултет „Международна икономика и политика“ тя активно участва в развитието на бакалавърските и магистърски програми и продължаващото обучение в УНСС. Доц. д-р Светлана Александрова изнася лекции по следните основни дисциплини в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“(редовно и дистанционно): Финансови пазари и прогнозиране (български и английски); Капиталови пазари, Международни финанси, Управление на проекти, финансирани от ЕС.

Разработила е и води курсове по „Финансови пазари и прогнозиране“ /вкл.на английски език, както и две дисциплини за магистърска програма. От 2016г.

участва в развитието на нова магистърска програма Форекс, която е с актуална практическо.приложна насоченост.

Тя има активна заетост като преподавател също в Института за следдипломна квалификация (ИСК) на УНСС и обученията по конкретни проекти и др. От обученията си във връзка с изпълнение на международни научно-приложни и институционални проекти по линия на европейски програми и международния обмен има придобити редица дипломи и сертификати, които са отразени коректно в представената документация.

Доц.С. Александрова участва активно в организацията на текущата учебна дейност, осъвременяване и акредитация на бакалавърските, магистърските и докторските програми на факултета, както и в развитие на учебните програми за обучение на английски език и др.

С цялостната си преподавателска дейност доц. Александрова допринася за стратегическото развитие на учебната и научна дейност чрез обществената си ангажираност в УНСС и в други български институции, както и с участието си в устойчивото развитие на търсени специалности, както и в чуждоезиковите програми за обучение..

Поддържайки на високо професионално равнище квалификацията си доц. С. .Александрова успешно съчетава повишаването на равнището на преподавателската ѝ дейност с разширяване на изследователската си дейност Наред с преподаването тя реализира редица участия в международни проекти и консултиране по проблеми на политиките на ЕС и тяхното прилагане, за което свидетелстват и значителният брой нейни участия в международни проекти, финансирани по програми и фондове на ЕС, както и от Световната банка и други международни институции. В документите на кандидата за конкурса коректно е отразено участието на доц.С.Александрова в национални и международни проекти с представените в приложение служебни бележки от УНСС, Фонд НИ на МОН, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и др..

Доц.С.Александрова владее отлично английски и много добре руски и полски език. На практика това допринася съществено за нейните способности да овладява творчески знания и умения като се ползва активно от оригинални чуждестранни източници и трудове.

Научен ръководител е на докторанти като под нейното научно ръководство 3 докторанта успешно са защитили научната степен “доктор“ в периода (2013 – 2019 г). По този показател тя надхвърля минималните количествени изисквания за заемане на научната длъжност „професор“ и потвърждава достойнствата си на

отговорен преподавател, който допринася за кариерното развитие на обучаваните в УНСС.

Доц.С.Александрова има безспорни качества на ерудиран университетски преподавател, който се отличава с активната си ангажираност в приложни анализи за нуждите на икономическата политика. Има натрупан съществен и полезен опит в приложно-практическа дейност по изпълнение на научни и приложни проекти.

От 1993 до 2000г. работи като главен икономист в Института за пазарна икономика по проекти , финансирани от USAID, МВФ и СБ , в т.ч. изследвания за либерализация на международната търговия в условията за преход, оценка на сенчестата икономика в България, банковия сектор и валутния съвет, регионална политика и децентрализация и др.

От 2000 г. работи като консултант на свободна практика по проекти за държавната администрация (централна и местна). В т.ч. проекти за Министерство на труда и социалната политика, Министерство на транспорта, Министерство на регионалното развитие, Министерство на държавната администрация и административната реформа, както и проекти в подкрепа на програмирането на оперативни програми за периода (2014-2020) към Централното координационно звено-Министерски съвет.От 2013г. до януари 2015г. тя е Директор на Дирекция РСР в МЗХГ, и председател и член на консултативния съвет на Гаранционната схема към НГФ. Председател на консултативния съвет на гаранционната схема в сектор земеделие Национален гаранционен фонд , Българска Банка за развитие (2013 и 2015).От 2018 г. до момента е ангажирана като консултант/ съветник към Министерство на икономиката във връзка с изпълнението на Оперативната програма за конкурентоспособност и иновации (2014-2020) и в подготовка на следващата оперативна програма да предстоящия ФР за 2021-2017г. От 2018 до момента е член на Съвета на директорите на холдинг “Джерми България” ЕАД.

Като експерт по подготовка и изпълнение на проекти, финансирани от ЕС доц.С.Александрова има над 20 години специфичен опит във финансови анализи, анализ разходи-ползи, публично-частно партньорство, финансиране на инвестиционни проекти, оценка на програми и проекти; икономически и социални анализи; регионална политика, планиране и стратегии; мониторинг и оценка на проекти.

Притежава умения по управление на проектни екипи и администриране и координиране на проекти . Има сертификати за завършено обучение на Центъра за обучение на Международната организация на труда през 1999 – 2000 г.

Уменията ѝ за работа в екип и интеркултурна среда са придобити от опита с работа по национални и международни проекти, финансирани от международните донорски институции от 1995г. досега.

За участие в конкурса считам, че трябва да бъдат взети под внимание всички публикации, представени от доц.д-р С. Александрова-Златанска като публикации и трудове, публикувани след присъждането на научното звание „доцент“ и неповтарящи публикациите, представени за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

На основание на представените от кандидата в конкурса данни в картата за изпълнение на количествените изисквания съгласно ЗРАСРБ/чл.26/ и Правилника за приложението му/чл.1а,ал.1/ трябва да се отбележи наличието не само на постигнатото съответствие, но и на резултати надвишаващи изискумите прагови стойности по отделни показатели както следва:

1/ за изискванията от Група А / 50 т./ и Група В/100 т./ доц.д-р С.Александрова напълно удовлетворява националните изисквания.

2/ за изискванията от Група Г при минимален изискуем праг от 200 т. доц. С.Александрова е постигнала 307 т.,като.в т.ч. са представени 1 монография, която е хабилитационен труд, 2 статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация, 14 статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, 1 студия в нереферирано списание с научно рецензиране и в редактирани колективни томове, 2 участия с глави в колективни монографии.

3/за изискванията от Група Д при минимален праг от 100т. доц С.Александрова е постигнала общо 205 т.с отбелязаните цитирания на нейни трудове като автор в т.ч. както следва :2 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове; 8 Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране; 19 Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране.

4/за изискванията от Група Е при минимален праг от 100т. доц.С.Александрова е постигнала общо 280т., както следва: общо 3 на брой защитили докторанти научната степен „доктор“, 4 участия в национални и образователни проекти, 2 ръководства на национални научни или образователни проекта, авторство на 1 университетски учебник,.

В изпълнение на **допълнителните изисквания за УНСС** съгласно ЗРАСРБ /чл.26б ал.5/ и Правилника за приложението му /чл.1а,ал.2-3/ доц.С-Александрова също надхвърля изискуемите минимални прагове както следва:

5/ за изисквания от Група Ж / 3 защитили докторанти/ при минимален праг от 80 т. доц.С. Александрова има 120 т.

б./за изискванията от Група 3 доц.С.Александрова има общо 335 т.. При минимален праг от 220т

∴

В тази Група **Група 3** са представени както следва: 2 статии, публикувани в научни списания, реферирани и индексирани в Scopus и /или Web of Science; 6 статии, публикувани в научни списания, реферирани или индексирани в други международни бази данни; 6 Статии, публикувани в научни списания, реферирани и индексирани в други международни бази данни с научна информация; 2 Доклада, публикувани в сборници от научни конференции, проведени в чужбина или в България, организирани от международни научни или професионални организации; 11 цитирания,установени в научни издания, реферирани в други международни бази данни на научна информация;2 ръководства на международни научни и образователни проекта;3 участия в национални проекти и 1 участие в международен проект на УНСС, както и 1 университетски учебник..

7/ за изискванията от Група „И“ при минимален праг от 120 т. доц. има общо 358т. С това тя надхвърля задължителните изисквания за: изпълнена аудиторна заетост като хабилитиран учен в УНСС; разработени програми на лекционни курсове за бакалаври и за магистърски програми /част от тях са на английски език/.Впечатлява и отчетената активност на доц. С.Александрова с участието в международни, национални и университетски проекти.

Общата равностметка от отчетените от доц. С.Александрова по всички групи от изисквания от Раздел I и Раздел II възлиза на 1755 т. при изискуем праг от 970 т.

3.2.изпълнение на качествените изисквания

Картата за изпълнение на качествените изисквания за заемане на академичната длъжност “професор“ е попълнена коректно от доц.С.Александрова и дава ясна обосновка на постигнатото от нея съответствие с изискуемите критерии.

С цялостната си преподавателска и изследователска дейност в УНСС тя има активно участие за развитието образователното, изследователско и научно направление „Световно стопанство и МИО“ конкретно в областта на международните финанси. . Към преподаваните от нея предимно избираеми

дисциплини има стабилен интерес от страна на студентите. Освен лекционните курсове за обучението в УНСС тя има разработени конкретни курсове за обучение на специалисти по управление на проекти., както и специализирани обучения за кадровия потенциал на държавни институции. Участва в програмата на ИСК към УНСС за служители на агенция „Митници“.

Признато достойнство на нейните курсове е актуалната трактовка на проблемите.

Доц.д-р С.Александрова е ангажирана отговорно с текущата работа по актуализиране на програми и обучения с практически казуси, нови теми и методики на анализ. Например тя участва от 2016 г. в провеждането на актуална магистърска програма на катедрата по Форекс с практическа ориентация. Участвала е активно в провежданите научни конференции, реализирани международни проекти и изпълнение на договори по НИД на УНСС и други научни събития на УНСС. Практическо-приложно значение и предимства в преподаването ѝ дава натрупаният от нея опит от практическа работа и консултиране по проекти на държавните институции в условията на приобщаването на България към финансовото посредничество и парична и финансова интеграция в рамките на ЕС.

На основа на участието на доц.С.Александрова в ръководни органи за управление на национални институции като ръководител или менажер на институционално значими проекти с европейско и друго международно финансиране /ЕС, Световна банка, международни фондове и фондации/ тя има натрупан съществен практическо-приложен опит. Този опит е особено полезен за преподавателската ѝ работа, както и за развитието на интересите ѝ в конкретни изследователски направление..

Доц С.Александрова е член на Борда на директорите на Фонд Джереми- България от ноември 2018г. и понастоящем. Била е ръководител на УС и експерт на Националния гаранционен фонд на ББР /май 2013-ноември 2014г./. Тя е била директор на Дирекция „Развитие на селските райони“ към МЗХГ и член на Съвета за координация и управление на средствата на ЕС към МС /2013/2014г/. В 2018 - 2019г. Активно участва в експертна група към Дирекция „Иновации и конкурентоспособност“ на Министерството на икономиката и търговията за програмирането за новата МФР на ЕС за 2021-2027. Посредством консултантската си дейност по проекти /например за Министерството на държавната администрация административната реформа по Проект „Промотиране на системи, инструменти и добри практики за управление на качеството на администрациите /2001-2003г./, за МОСВ /2010-2012г./и много др. проекти/ тя има приноси за трансфера на знание към стопанската практика и за развитие на капацитета на държавните институции, в областта на управление на финансовите средства на ЕС.Има активно участие в

Експертни работни група към Министерства, изпълнителни агенции и други държавни институции за насърчаване усвояването на средства и на фондове на ЕС, в т.ч.в полза на стимулирането на МСП в България.

Участва активно в организационния живот на УНСС като член на катедра „МИО и бизнес“ и на ФС на факултет „Международна икономика и политика“ и др.. Притежава висока мотивация и се ангажира с работа в екипи с нейни колеги по разработвани проекти, както и в научни изследвания..

С постигнатите резултати кандидатурата на доц.д-р С.Александрова за настоящия конкурс за длъжност“професор“ по професионално направление 3.8.Икономика, научна специалност „Световно стопанство и МИО /международни финанси/ “напълно удовлетворява количествените и качествените изисквания, приети от АС и прилагани в УНСС съобразно действащата правно-нормативна уредба за академично развитие.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Преподавателската дейност на доц. .С.Александрова отличава цялостното ѝ кариерно развитие от 1995г. досега. В количествено и качествено отношение основните резултати от нейната работа като преподавател имат следните достойнства, както следва:

На първо място са реализираните от доц.С.Александрова университетски курсове за бакалавърски , магистърски програми(редовно и дистанционно): и за продължаващо обучение в УНСС както на български, така и на английски език. по няколко научни дисциплини, в т.ч. „Финансови пазари и прогнозиране „(на български и английски език); „Капиталови пазари“, „Международни финанси, „Управление на проекти, финансирани от ЕС“.

Доц. С.Александрова е преподавала и в други академични институции Била е хоноруван преподавател до 2014 г. в НБУ по дисциплините – Управление на Европейски проекти, Проектно финансиране и специализиран курс за служители от държавните и местни структури . Лектор в специализирани обучения за служители от държавната и местна администрация в областта на Управление на проекти, вкл. инвестиционни проекти, Финансиране на публични проекти, Финансов анализ и др.

В периода 2015-2018 е работила като доцент на втори трудов договор в Института по аграрна икономика към Селско стопанска академия.

„На второ място, положително е, че по проблематиката на преподаваните дисциплини доц.д-р С. Александрова има публикуван 1 учебник, 2 монографии както и редица научни публикации и изследвания по международни финанси и европейска финансова интеграция. Коректно в документацията за конкурса

доц.С. Александрова е представена информация за тези публикации. Учебникът „Европейско финансиране и управление на проекти“ е посветен на основните теоретико-методологични и практико-приложни аспекти на управление на проекти , финансирани от Европейския съюз.Тематичният обхват на нейния учебник отговаря напълно на необходимостта да се повишава научното знание в областта на усвояване на европейските средства и отговаря на актуалния интерес към подобряване на капацитета за усвояване на европейските средства. /вж.*Светлана Александрова, Европейско финансиране и управление на проекти, УНСС, 2019, ISBN 978-619-232-245-8 (т.31, 31.1 от количествената карта)*

На трето място, достойнство на преподавателската дейност на доц. С. Александрова е, че тя има под нейно ръководство 3 докторанта, които са успешно защитили в периода 2013-2019г, което свидетелства за нейната интензивна заетост с обучението на докторанти.

На четвърто място, доц. С.Александрова взема участие в активната научноизследователска дейност на катедра „МИО и бизнес“ в областта на международни финанси. По НИД в УНСС е била ръководител на следните проекти. „Системи за финансова стабилност и фискална дисциплина на общините в България“ катедра Финанси и катедра МИО и Бизнес (2017-2019) и „Проблематиката на международните финанси и нейното значение за обучението на студенти-икономисти в европейски университети“ (2014-2016). Била е и член на научния екип на проект „Дългова криза в Европейския паричен съюз и ефекти за България“ с ръководител професор Йорданка Статева.

В заключение, можем да обобщим, че безспорно доц.С.Александрова има академични приноси с разработените лекционни курсове, учебник и други научни публикации , в които тя като автор потвърждава високата степен на научната й компетентност, преподавателски опит и специализация по международни финанси и европейска интеграция за заемане на академичната длъжност „професор“.

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

5.1.Основни направления в изследователската дейност.

За участие в конкурса кандидатът представя общо 22 научни публикации от които 2 основни монографии, самостоятелен учебник и 1 бр. участие в колективни публикации- 2 бр., колективна студия- 1 бр. В индексирани списания 1 публикация в импакт фактор-web science и 1 бр. сп. Икономически изследвания приета за печат, 14 публикации в нереферирани списания. Научните трудове на доц.С.Александрова-Златанска, представени за участие в настоящия конкурс

включват следните основни направления, в които е съсредоточена изследователската ѝ работа през последните години след заемане на длъжността „доцент“ в 2006 г. Доц. д-р С.Александрова е групирала научните си приноси в следните 4 тематични направления: 1) Финансови пазари; 2) Финансиране на бизнеса, на селското стопанство и на селските райони; 3) Въздействия на изменение на климата, адаптация и инструменти за финансиране; 4) Политика за сближаване, финансиране от Европейски структурни фондове.

Макар че във всяко от 4-те тематични направления има обособени подраздели, като цяло доц.С.Александрова е подходила с научна скромност, като е избрала подход да разграничи по проблематика предимно разглежданите финансово-икономически въпроси в глобален и европейски контекст в условията на европейска интеграция и глобални промени.

Според мен при систематизацията на представените резултати от научноизследователската дейност на доц.С. Александрова би следвало да се включи *още едно направление*, което отразява **проблематиката на еволюцията на международните и европейски политики на регулиране на финансиализацията на съвременната икономика**. По този начин при оценката на направленията, в които са нейните изследвания могат и по-ясно да се очертаят нейни приноси в новите приоритети на европейската интеграция и глобализацията, на които се отделя внимание в нейните публикации.

Като цяло можем да обобщим като достойнства на изследователската работа на доц.С.Александрова наличието на еволюция и обогатяване на проблематиката на нейните изследвания с нови направления след придобиването на научната длъжност „доцент“. Би следвало да отдадем внимание на факта, че в изследванията ѝ има актуалната постановка за ориентацията на икономическото развитие в глобален и европейски контекст към нови приоритети и преход към иновации, но със засилване на вниманието към несигурността на икономическото развитие.

В този смисъл актуален и съвместим с новите насоки на световната икономическа наука е фокусът върху теоретико-методологически и системно-приложни проблеми на нови икономически категории като споделяне на риска, неопределеност, уязвимост, устойчивост. За икономическия анализ занапред ще има безспорно нарастващо значение по-добро аналитично знание за риска като потенциал за реални последици в ситуация на висок залог и несигурен резултат, като се отчита разнообразието от ценности. В този смисъл трябва да разбираме и ангажиментът, който доц.С.Александрова прави с последните си изследвания за климатичните промени и икономическите им въздействия, които предстои да налагат съществени промени в общественитата йерархия на ценности в зависимост от *конфликта на*

рисковете от природата и потребността от устойчиво икономическо развитие.

На първо място, важно направление в научните изследвания на доц.С.Александрова е анализът и оценката на *тенденциите на финансовите пазари и финансиализацията на икономиките*, които са динамичен фактор за задълбочаване на глобализацията и европейската интеграция. Безспорно заслужава внимание поставянето на фокус в публикациите на кандидатката върху същностните промени, които са актуални в регулирането и наднационалния надзор върху функционирането на финансовите пазари през последните десетилетия. Най-съществен принос по тази проблематика е представеният анализ на методологически и аналитично-приложни аспекти на механизма на финансовите пазари, в т.ч. на финансовите пазари в ЕС както в хабилитационния труд, така и в други публикации на кандидатката в настоящия конкурс. (Вж. Публикации- 3.1 Финансови пазари: глобализация, интеграция, иновации, ИК АТЛ-50, 2019, ISBN 978-619-7194-52-4: Изследванията съдържат научни приноси в българската икономическа литература по конкретни характеристиките на съвременните финансови пазари. Темите в обхвата на разработката са: интеграция на финансовите пазари, динамика на капиталовите и паричните пазари, алтернативни форми на финансиране, нови пазарни сегменти – пазар за криптовалути и ислямските финансови инструменти.

На второ място, научните изследвания на доц.С.Александрова се отличават с актуално концентрирано внимание върху нова тематична област – климатичните промени и тяхното отражение върху финансирането на икономиката, социално-икономическите проблеми и механизмите и инструментариума на финансиране.-

За целите на средносрочното прогнозиране на ефектите от климатичните промени доц.С.Александрова се основава на моделирането на тези процеси, което ѝ позволява интерпретацията на няколко сценарии за бъдещото развитие в тясна връзка с актуалното развитие на икономическата и финансова интеграция в ЕС. Важно е да се подчертае, че има логическа последователност в научния интерес на доц.С.Александрова към проблематиката на климатичните промени и проблемите на макроикономическото развитие във взаимовръзка с финансовите пазари. Неизбежно с адаптацията към климатичните промени предстоят редица изменения във финансиализацията на икономиката и развитието на финансовите пазари. Наред с това анализът на климатичните промени включва на равнище на сектори и отрасли важни изводи и заключения. Особено за селското стопанство.

На трето място, Финансиране на бизнеса, на селското стопанство и на селските райони. Научен принос имат публикациите , които са посветени на задълбочен

сравнителен анализ на в посткризисното последно десетилетие с акцент към същностните проблеми на финансирането на селското стопанство. Положително е, че доц.д.р С.Александрова има значителен по обем брой изследвания, посветени на селското стопанство и прилагането на общата селскостопанска политика във връзка с това. Същевременно пред перспективата за климатичните промени, анализът и спецификата на тяхното въздействие върху селското стопанство също са обект на анализ и интерпретация, която има важно познавателно значение.

На четвърто място, последователно и задълбочено доц.С.Александрова работи по проблемите на политика за сближаване, финансиране от Европейски структурни фондове.

5.2. Оценка на получените научни и/или научно-приложни приноси.

Запознаването и оценката на представените за конкурса трудове и резултати от учебната и научната дейност на доц. д-р С.Александрова позволяват да се направи извода, че характерни достойнства за творчеството ѝ са **научната последователност, практическо-приложната насоченост и творческата ѝ посветеност** на изследване на съвременните тенденции на развитие на международните финанси и интеграция.

Конкретни научни приноси на кандидата в няколко основни направления на изследване и оценка на проблематиката, в която тя специализира, в т.ч. с актуална насоченост към широкия обхват от финансово-икономически проблеми на интеграцията на България в ЕС.

- теоретико-методологическа трактовка и оценка на съвременната динамика на развитие на финансовите пазари с идентифициране на факторите, определящи съвременните им характеристики на финансовите пазари след Глобалната финансовата криза
- Актуално дообогатяване на съществуващите научни знания във финансовата област относно: развитието на нови сегменти на финансовите пазари/ – напр.пазарите на криптовалута и ислямското финансиране и ислямските финансови инструменти на международните пазари процеси в сферата на колективна схема за финансиране (инвестиционни фондове на паричните и на капиталовите пазари /;
- Аналитично –прогнозни оценки и препоръки за икономическа политика в областта на финансиране на селското стопанство и бизнеса в България. Анализирани са теоретико-методологичните основи на финансовите инструменти в подкрепа на Европейските структурни фондове (напр. дялово финансиране портфейлни гаранции с таван на загуба и без загуба – Джереми и гаранционна схема за селското стопанство). Актуален е анализът по отношение на промяната на

начина на финансиране на бизнеса и селското стопанство с извеждане на предимствата и недостатъците на дялово финансиране и на гаранционните схеми.

- Теоретико – методологическа обосновка на прилаганите интегрирани модели за оценка на въздействието (моделите за оптимизация и интегрирана оценка - DICE; RICE, моделите за общо и частично равновесие. (Публикации 4.1. Монография Адаптация към климатични изменения - политики за управление и инструменти за въздействие, ИК АТЛ-50, 2019, ISBN 978-619-7194-54-8 г; 8.1 Sebnem Sahin, Badri Narayanan and Svetlana Aleksandrova, Top down and bottom-up approaches to climate change adaptation in Bulgaria, 2019 Conference Paper GTAP Resource #5874, ISSN 2160-2115; GTAP (Global Trade Analysis Project)

- Емпиричният анализ съдържа приноси в овладяването и приложението статистически и иконометрични техники за оценка на многофакторни въздействия на икономическа адаптация чрез използване на Анализ Разходи и Ползи. (Публикации 4.1. глава 3 Монография Адаптация към климатични изменения - политики за управление и инструменти за въздействие, ИК АТЛ-50, 2019, ISBN 978-619-7194-54-8 г; 31.1. учебник глава 7 Европейско финансиране и управление на проекти, УНСС, 2019, ISBN 978-619-232-245-8

- Теоретически обосновани и формулирани са проблемите и перспективите на сближаването с ЕС чрез Кохезионната политика и други източници на финансиране с европейски средства. Изведени са аналитично средносрочни тенденции, както и ограничения по отношение процесът на сближаване на България с Евронзоната. Подчертани са ползите, както и негативните процеси и ефекти от сближаването. (Вж. Публикации 7.13. Кохезионна политика на ЕС икономически, териториални и социални различия в развитието на районите (2017 доклади конференция Членство на България в ЕС: десет години по късно, стр. 23-32, УНСС, 2018 ISBN 978-619 – 232-111-6 ; 31.1. учебник глава 1 и 6 Европейско финансиране и управление на проекти, УНСС, 2019, ISBN 978-619-232-245-8). Дообогатява се трактовката на концепцията за териториално сближаване за териториалните инвестиции като нов подход за децентрализация на управлението на структурните фондове, основан на интегриране на инвестиции в определени територии. Аналитично е охарактеризирана тази трактовка на основа на конкретни практически примери в българската практика. (Публикации -7.13.; 31.1 7. и др.)

Представените резултати по съдържание и количество са убедително доказателство за научната възискателност и добросъвестност на доц. С. Александрова и са в подкрепа на избора ѝ на академичната длъжност „професор”.

5.3. *Преценка на монографията като самостоятелен обект на рецензиране.*

Хабилитационният труд, с който доц.С.Александрова участва в конкурса е монография в обем от 320 стр., която потвърждава постигнатото от нея високо професионално равнище в областта на международните финанси и съвременните тенденции на тяхното развитие.. /вж. **Александрова – Златанска Финансови пазари: глобализация, интеграция, иновации, АТЛ-50, С.,2019, ISBN 978-619-7194-52-4**, Монографията е общо стр. 320 (Група В, т.3, т.3.1. от количествената карта)

Хабилитационният труд е посветен на анализа и интерпретацията на актуалните структурни и технологично-икономически промени на финансовите пазари в европейски и глобален мащаб както от гледна точка на финансовия инструментариум, така също от гледна точка радикалната им транснационална и глобална ориентация във връзка с технологичния напредък, изкуствения интелект и финансовите иновации. Актуалността на представената проблематика за развитие на финансовите пазари при наличието на глобалната взаимозависимост между тях е безспорна предвид на глобалните рискове от финансова нестабилност, както и промените чрез нови регулации в управление на рисковете на финансовите пазари и в сектора на инвестиционните фондове в световен мащаб

Доц.С.Александрова е успяла да изследва текущата динамика и потенциалните трансформации на глобалните финансови пазари и да открие съвременните им характеристики в условията на глобализация и технологични иновации. Актуалността на представената проблематика за развитие на финансовите пазари е безспорна предвид на глобална финансова нестабилност, разрастващия се сектор на високорискови дългове, регулациите за управление на рисковете на финансовите пазари и в сектора на инвестиционните фондове в световен мащаб.

Научните приноси на хабилитационния труд са съществени и се отличават с актуалност на интерпретацията на съвременните финансови пазари и тяхното регулиране. Най-важно достойнство е, успешната интерпретация на връзките в триадата „иконически и финансови иновации- регионална интеграция и глобализация“. При това се отчитат най-новите концепции за специфичните особености на множеството видове финансови рискове и е направен сравнителен анализ на традиционни рискови измерители и новите съвременни подходи, методи и модели за тяхната оценка.

.На практика с хабилитационния си труд доц.С. Александрова не само доразвива предходни свои изследвания и макроикономически анализи на финансовите пазари, но преосмисля и обосновава новите специфични подходи и методи за анализ на глобалните промени в регулирането и европейски и глобален контекст .Коректно са

ползвани източници и трудове на други автори. Направените анализи, изводи и обобщения са самостоятелно дело на доц.С. Александрова..

6.Критични бележки, препоръки и въпроси

Към представените от доц.д-р С.Александрова трудове за участие в конкурса, наред с положителните оценки за дейността и научните ѝ изследвания биха могли да се поставят няколко въпроса, които представляват интерес в контекста на дискусиата относно оценките за ролята на финансовите пазари и развитието на интеграцията в ЕС.

На първо място, Предвид факта,че въпреки над двадесетгодишното функциониране на Евророната е налице силна сегментираност на финансовите пазари на отделните страни-членки как може да се оцени въздействието на европейската интеграция при наличието на по-големи рисковете от асиметрични шокове в отделни страни-членки? Какво пречи на реализацията на по-нататъшна интеграция на пазарите в ЕС чрез Банковия съюз, както и на Съюза на капиталовите пазари ?

В изследванията на доц.С.Александрова очертават позитивни тенденции на финансовите пазари на съвременния етап на развитие на механизмите и инструментите и техноструктурата на финансовото посредничество. Заедно с това считам, че има място за по-критично отношение към застоя в европейската интеграция, особено относно взаимовръзката между икономически растеж в ЕС, икономическа интеграция и достигнатото равнище на интегрираност на финансовите пазари на отделните страни членки. Вярно е, че в Глава втора на хабилитационния труд се посочва, че финансовите пазари в ЕС „не са се интегрирали достатъчно след финансовата криза от 2008г..“, но би могло да се направи по-задълбочен анализ на неосъществените идеи за финансова интеграция в ЕС въпреки напредъка в постигането на съответствие чрез регулативните промени в ЕС.

На второ място, при анализа на въздействието на климатичните промени и отражението им върху европейските икономики се оценяват редица предизвикателства и рискове за икономическия растеж в ЕС, както и за България. Какви проблеми и рискове има пред новия етап на финансиализацията на страните от ЕС, в т.ч. и в България във връзка с перспективите за „зелени“ финанси? Има ли нови предизвикателства за стопанския растеж предвид измененията на финансовите пазари във връзка с управлението на системните рискове в макроикономически контекст.?

Считам, че научните интереси на доц.С.Александрова досега и направените научни приноси в областта на интеграцията в ЕС трябва да я мотивират и занапред да

продължи да разширява изследванията върху новите тенденции на международните финансови пазари и на финансовата интеграция на България в ЕС. Препоръчвам ѝ да публикува по-смело в реферирани международни издания.

Заклучение

Цялостната оценка на преподавателската, научно-изследователска и обществена дейност на доц.д-р Светлана Александрова - Златанска потвърждава, че тя притежава качествата и достойнствата на университетски преподавател и учен. С професионалната си ангажираност тя утвърждава практическо-приложните насоки на развитие на учебно-образователния процес по МИО и международни финанси и има научни приноси за анализа и преосмислянето на актуалните тенденции и изменения в европейската интеграция и международните финанси. и политиките по прилагането ѝ на примера на българската стопанска практика. Като задълбочен експерт със значително присъствие в реализирани национални и международни научни и научно-приложни проекти, участие в научни форуми и семинари в страната и чужбина и успешна университетска преподавателска дейност тя допринася за по-добра приложно-практическа насоченост на учебния процес..

Съгласно чл. 29, ал. 3 от ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му в УНСС доц. д-р Светлана Александрова- Златанска отговоря напълно на изискванията да заеме академичната длъжност „професор”.

Считам, че са налице безспорни основания да препоръчам на уважаемото Научно жури уверено и единодушно да присъдим на доц. д-р **СВЕТЛАНА АЛЕКСАНДРОВА – ЗЛАТАНСКА** академичната длъжност „професор” по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Световно стопанство и МИО“(международни финанси).

Подпис:

София , 26.04.2020г.

/Проф.. д-р Татяна Хубенова-Делисивкова/

R E V I E W

From: Prof. Dr. Tatyana Hubenova-Delisivkova, Economic Research Institute at Bulgarian Academy of Sciences

Subject: Competition for the academic position of “Professor” in professional field 3.8. “Economics”, scientific specialty “World Economy and International Economic Relations” (International Finance) in UNWE, published in the State Gazette, issue 99 of 12.17.2019, with one applicant for the competition – Assoc. Prof, Dr. Svetlana Alexandrova – Zlatanska

Grounds for the review: Order № 358/14.02.2020, signed by the Vice-Rector for Scientific Research at UNWE, according Decision of the Academic Council No. 5 / 04.12.2019

1. Information about the competition

The competition was announced for the needs of the Department of “International Economic Relations and Business” of the Faculty of International Economics and Politics of UNWE, according to Decision of the Department Council №364/21.01.2020 and to Decision of the Council of the Faculty “International Economics and Politics” of UNWE (№5 /21.01.2020), grounded on Art. 29a of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and Art. 35 of the rules for the Organization and Leading of Competitions for obtaining scientific degrees and for holding academic positions in UNWE and Order №283/07.02.2020 of the rector of UNWE. I am a member of the scientific jury for the competition in compliance with Order no. 358 / 14.02.2020 of the Vice-Rector for Research Activity of UNWE.

2. Information about the competition applicant

The only candidate in the competition is Assoc. Prof. Dr. Svetlana Koleva Alexandrova-Zlatanska. She began her professional career of economist with a degree in National Economy Planning from the Karl Marx Higher Economic University Karl Marx. (now UNWE) in 1981. She graduated from the Economic Institute of the Bulgarian Academy of Sciences in the period 1992-1998. In 1998 she defended her dissertation on "Macroeconomic Stabilization and Liberalization of Foreign Trade" (Defended by the Specialized Scientific Council in economic theory and macroeconomics; Approved by the Higher Attestation Commission with a diploma with number 25167 from 04.05.1998) and received an educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty "World Economy and International Economic Relations".

Since 1995 Svetlana Alexandrova is in the University of National and World Economy, and in 2006 she received the academic title of "Associate Professor" in the scientific

specialty "World Economy and International Economic Relations. (Diploma 25848 / 04.08.2006).

Assoc. Prof. Dr. Svetlana Alexandrova is a full-time lecturer (Assistant) in the Department of International Economic Relations and Business at UNWE. Her professional biography is totally related to this Department.

She has specialized in various research programs and projects in the United States, Denmark, Italy, Belgium, including a one-year specialization of the European Commission - for the management of European Structural Funds.

Assoc. Prof. Dr. SVETLANA ALEKSANDROVA-ZLATANSKA has fully and consistently realized her academic career at the University of National and World Economy with a total of almost 20 years of work experience, of which 13 years as an Associate Professor. She deservedly won the prestige of an established university lecturer and researcher with highly professional authority in the field of international economic relations and international finance among the academic board not only of UNWE, but in its field and in other institutions, incl. state institutions such as the Ministry of Economy, the Ministry of Environment and Water, the Ministry of Agriculture, Food and Forestry, as well as scientific institutes such as the Institute of Agricultural Economics at the Agricultural Academy, New Bulgarian University, the Institute for Economic Research of Bulgarian Academy of Sciences and a number of non-governmental organizations and foundations.

Purposefully and consistently she has prepared and led lecture courses in basic subjects in bachelor's and master's programs at UNWE, in both Bulgarian and English. Her autobiographical reference testifies that Assoc. Prof. S. Alexandrova is actively involved in the educational work and research process of the Department of International Economic Relations and Business and the Faculty of International Economics and Politics of UNWE.

As a member of the Department of International Economic Relations and Business and a member of the Faculty Council of International Economics and Politics, she actively participates in the development of bachelor's and master's programs and continuing education at UNWE. Assoc. Prof. Dr. Svetlana Alexandrova is a lecturer on the following main disciplines in Bachelor's and Master's degrees (full-time and distance): Financial Markets and Forecasting (Bulgarian and English); Capital Markets, International Finance, Projects Management financed by the EU.

She has developed and leads courses in "Financial Markets and Forecasting", including in English, as well as two disciplines for a master's program. Since 2016 she participates in the development of a new master's program Forex, which has a current practical-applied focus.

She is actively employed as a lecturer at the Institute for Postgraduate Qualification (IPQ) of UNWE and training on specific projects and others. From her trainings in connection with the implementation of international scientific-applied and institutional projects under European programs and international exchange he has acquired a number of diplomas and certificates, which are correctly reflected in the submitted documentation.

Assoc. Prof. Alexandrova actively participates in the organization of the current educational activity, updating and accreditation of the bachelor's, master's and doctoral programs of the faculty, as well as in the development of the curricula for teaching in English etc.

With her overall teaching activity Assoc. Prof. Alexandrova contributes to the strategic development of teaching and research activities, through her public engagement at UNWE and other Bulgarian institutions, as well as with her participation in the sustainable development of target specialties and foreign language training programs.

Maintaining her qualification at a high professional level, Assoc. Prof. S. Alexandrova successfully combines the raising of her teaching activity level with the expanding of her research activity. Along with teaching, she realizes a number of participations in international projects and consulting on EU policy issues and their implementation. This is evidenced by the significant number of its participation in international projects funded by EU programs and funds, as well as by the World Bank and other international institutions. The documents of the candidate for the competition correctly reflect the participation of Assoc. Prof. S. Alexandrova in national and international projects with the official notes presented by UNWE, Scientific Research Fund of the Ministry of Education and Science, Operational Program "Human Resources Development" etc.

Assoc. Prof. S. Alexandrova speaks excellent English and very good Russian and Polish. In practice, this contributes significantly to her ability to master creative knowledge and skills by actively using original foreign sources and works.

She is a research supervisor of doctoral students and under her scientific guidance 3 doctoral students have successfully defended the scientific degree "Doctor" in the period 2013-2019. According to this indicator, it exceeds the minimum quantitative requirements for holding the scientific position of "Professor" and confirms its merits as a responsible lecturer who contributes to the career development of students at UNWE.

Assoc. Prof. S. Alexandrova has indisputable qualities of an erudite university lecturer, who is distinguished by her active involvement in applied analyzes for the needs of economic policy. He has accumulated significant and useful experience in applied-practical activity in the implementation of scientific and applied projects.

From 1993 to 2000 she works as a chief economist at the Institute for Market Economics on projects funded by USAID, IMF and WB, incl. research on liberalization of international trade in the conditions of transition and assessment of the shadow economy

in Bulgaria, the banking sector and the currency board, regional policy and decentralization, etc.

Since 2000 she has been working as a freelance consultant on projects for the state administration (central and local), including projects for the Ministry of Labor and Social Policy, the Ministry of Transport, the Ministry of Regional Development, the Ministry of State Administration and Administrative Reform, as well as projects in support of the programming of operational programs for the period (2014-2020) at the Central Coordination Unit - Council of Ministers .Since 2013 until January 2015 she is the Director of the RDP Directorate at the Ministry of Agriculture, Food and Foresry and the chairman and member of the Advisory Board of the Guarantee Scheme at the NGF. She is the Chairman of the Advisory Board of the Guarantee Scheme in the Agriculture Sector, National Guarantee Fund, Bulgarian Development Bank (2013 and 2015). Since 2018 she has been engaged as a consultant / advisor to the Ministry of Economy in connection with the implementation of the Operational Program for Competitiveness and Innovations (2014-2020) and in the preparation for the next operational program to the forthcoming MFF (2021-2017). Since 2018 she has been a member of the Board of Directors of Jeremy Bulgaria EAD Holding.

As an expert in preparation and implementation of EU-funded projects, Assoc. Prof. S. Alexandrova has over 20 years of specific experience in financial analysis, cost-benefit analysis, public-private partnership, financing of investment projects, evaluation of programs and projects; economic and social analysis; regional policy, planning and strategies; project monitoring and evaluation.

She has skills in project team management and project administration and coordination. She has certificates for completed training at the Training Center of the International Labor Organization in 1999-2000.

Her skills for teamwork and intercultural environment have been acquired through experience working on national and international projects funded by international donor institutions since 1995 so far.

To participate in the competition, I believe that all publications submitted by Assoc. Prof. Dr. S. Alexandrova-Zlatanska as publications and papers published after the award of the scientific title "Associate Professor" and non-repeating the publications submitted for acquisition of the educational and scientific degree "Doctor" and for holding the academic position "Associate Professor".

3. Fulfillment of the requirements for occupation of the academic position

3.1. *Fulfillment of quantitative requirements*

On the basis of the data submitted by the candidate in the competition in the card for fulfillment of the quantitative requirements, according to the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of

Bulgaria / art. 26 / and the Regulations for its application / art. 1a, para 1 /, it should be noted not only reached compliance, but results exceeding the required threshold values for individual indicators, as follows:

1/ for the requirements of Group A / 50 p./ and Group B /100 p./ Assoc. Prof. S. Alexandrova completely satisfies the national requirements.

2/ for the requirements of Group C at a minimal required threshold of 200 p., Assoc. Prof. S. Alexandrova has reached 307 p., as.incl. 1 monograph, which is a habilitation thesis, 2 articles published in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases of scientific information, 14 articles and reports published in non-referenced journals with scientific review or published in edited collective volumes, 1 study in a non-referenced journal with scientific review and in edited collective volumes, 2 participations with chapters in collective monographs.

3/ for the requirements of Group D, at a minimal threshold of 100 p., **Assoc. Prof. S. Alexandrova has reached totally 205 p.** with the noted citations of her works as an author, incl. as follows: 2 citations in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information or in monographs and collective volumes; 8 citations in monographs and collective volumes with scientific review; 19 citations or reviews in non-referenced journals with scientific review.

4/ for the requirements of Group E, at a minimal threshold of 100 p., доц., **Assoc. Prof. S. Alexandrova has reached totally 280 p.,** as follows: a total of 3 PhD students defended their scientific degree "Doctor", 4 participations in national and educational projects, 2 guides of national scientific or educational projects, authorship of 1 university textbook.

In fulfillment of the additional requirements for UNWE, according to the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria / art. 26b, para 5 / and the Regulations for its application / art. 1a, para 2-3 / Assoc. Prof. S. Alexandrova also exceeds the required minimum thresholds, as follows:

5/ for the requirements of Group F /3 defended PhD students/ at a minimal threshold of 80 p., Assoc. Prof. S.Alexandrova has 120 p.

6/ for the requirements of Group G, Assoc. Prof. S. Alexandrova has totally 335 p., at a minimal threshold of 220 p.

In this group are presented as follows: 2 articles published in scientific journals, referenced and indexed in Scopus and / or Web of Science; 6 articles published in scientific journals, referenced or indexed in other international databases; 6 Articles published in scientific journals, referenced and indexed in other international databases of

scientific information; 2 Papers published in proceedings of scientific conferences held abroad or in Bulgaria, organized by international scientific or professional organizations; 11 citations, established in scientific journals, referenced in other international databases of scientific information, 2 manuals of international scientific and educational projects, 3 participations in national projects and 1 participation in an international project of UNWE, as well as 1 university textbook.

7/ for the requirements of Group „H“ with a minimum threshold of 120 points, Assoc. Prof. has a total of 358 points. Thus, she exceeds the mandatory requirements for: completed educational employment as a habilitated scientist at the University of National and World Economy; elaborated programs of lecture courses for bachelor's and master's programs / some of them are in English /. Impressive is the reported activity of Assoc. Prof. S. Alexandrova with participation in international, national and university projects.

The total balance of the reported by Assoc. Prof. S. Alexandrova for all groups of requirements from Section I and Section II amounts to 1755 points, with a required threshold of 970 points.

3.2. Fulfillments of qualitative requirements

The map for fulfillment of the qualitative requirements for holding the academic position "Professor" has been filled correctly by Assoc. Prof. S. Alexandrova and gives a clear justification of her compliance with the required criteria.

With its overall teaching and research activity at the University of National and World Economy, she has an active participation in the development of the educational, research and scientific field "World Economy and International Economic Relations", specifically in the field of international finance. . There is a stable interest from the students in the mainly elective subjects taught by her. In addition to the lecture courses for the training at the University of National and World Economy, she has developed specific training courses for project management specialists, as well as specialized trainings for the personnel potential of state institutions. She participates in the program of IPC at UNWE for employees of the Customs Agency.

Recognized dignity of her courses is the current interpretation of the problems.

Assoc. Prof. Dr. S. Alexandrova is responsibly engaged in the ongoing work on updating programs and trainings with practical cases, new topics and methods of analysis. For example, she has been participating since 2016 in conducting an up-to-date master's program at the Department of Forex with a practical orientation. She has actively

participated in the held scientific conferences, realized international projects and implementation of contracts under Research and Development activities of UNWE and other scientific events of UNWE. The practical experience and advantages of her teaching are given by the experience gained from her practical work and consulting on projects of state institutions in the conditions of Bulgaria's accession to financial intermediation and monetary and financial integration within the EU.

Based on the participation of Assoc. Prof. S. Alexandrova in governing bodies of national institutions as a manager of institutionally significant projects with European and other international funding / EU, World Bank, international funds and foundations /, she has accumulated significant practical and applied experience. This experience is especially useful for her teaching work, as well as for the development of her interests in specific research areas.

Assoc. Prof. S. Alexandrova has been a member of the Board of Directors of the Jeremy-Bulgaria Fund since November 2018 and currently. She was the head of the Management Board and an expert of the National Guarantee Fund of BDB / May 2013-November 2014/. She was the Director of the Rural Development Directorate at the Ministry of Agriculture, Food and Forestry and a member of the Council for Coordination and Management of EU Funds at the Council of Ministers / 2013/2014 /. In 2018-2019 she actively participates in an expert group at the Innovation and Competitiveness Directorate of the Ministry of Economy and Trade for the programming of the new EU MFF for 2021-2027. Through her consulting activities on projects (for example for the Ministry of State Administration the administrative reform under the Project "Promotion of systems, tools and good practices for quality management of administrations / 2001-2003 /, for the Ministry of Environment and Water / 2010-2012 / and many other projects. She contributes to the transfer of knowledge to business practice and to the development of the capacity of state institutions in the field of management of EU funds. She has active participation in Expert working groups at Ministries, executive agencies and other state institutions to promote absorption of EU funds, including in favor of stimulating SMEs in Bulgaria.

She actively participates in the organizational life of UNWE as a member of the Department of International Economic Relations and Business and the Faculty Council of International Economics and Politics, etc. She has high motivation and skills in teamwork with her colleagues on developed projects, as well as in research.

With the achieved results the candidacy of Assoc. Prof. Dr. S. Alexandrova for the current competition for the position "Professor" in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty "World Economy and International Economic Relations / International Finance /" fully satisfies the quantitative and qualitative requirements adopted by the AC and applied in UNWE in accordance with the current legal and regulatory framework for academic development.

4. Assessment of the educational and teaching activity

The teaching activity of Assoc. Prof. S. Alexandrova has distinguished her overall career development since 1995 so far. In terms of quantity and quality, the main results of her work as a teacher have the following merits, as follows:

On first place are the university courses for bachelor's and master's programs (full-time and distance), realized by Assoc. Prof. S. Alexandrova, and for continuing education at the University of National and World Economy in both Bulgarian and English in several scientific disciplines, incl. "Financial markets and forecasting" (in Bulgarian and English); "Capital Markets", "International Finance", "Management of EU-funded projects".

Assoc. Prof. S. Alexandrova has teaching activity in other academic institutions also. She was a part-time lecturer until 2014 at NBU in the disciplines - European Project Management, Project Funding and a specialized course for employees of state and local structures. She has been a lecturer in specialized trainings for employees of the state and local administration in the field of Project Management, incl. investment projects, Financing of public projects, Financial analysis, etc.

In the period 2015-2018 she worked as an associate professor on a second employment contract at the Institute of Agricultural Economics at the Agricultural Academy.

On second place, the positive point is that on the problematic of teaching subjects, Asso. Prof. S. Alexandrova has 1 published textbook, 2 monographs and several scientific publications and researches on international finance and European financial integration. Assoc. Prof. Alexandrova has presented correct information in the documentation for the competition about these publications. The textbook "European Financing and Project Management" is dedicated to the main theoretical and methodological and practical aspects of project management funded by the European Union. The thematic scope of her textbook fully meets the need to increase scientific knowledge in the field of European funds and meets the current interest in improving the capacity to absorb European funds. / see **Svetlana Alexandrova, European Financing and Project Management, UNWE, 2019, ISBN 978-619-232-245-8 (items 31, 31.1 of the quantitative map).**

Thirdly, the merit of the teaching activity of Assoc. Prof. S. Alexandrova is that she has under her scientific leadership 3 doctoral students who have successfully defended in the period 2013-2019, which testifies to her intensive employment with the training of doctoral students.

Fourthly, Assoc. Prof. S. Alexandrova takes part in the active research activities of the Department of International Economic Relations and Business, in the field of international finance. She has been the leader of the following research projects at the

University of National and World Economy: "Systems for Financial Stability and Fiscal Discipline of Municipalities in Bulgaria", Department of Finance and Department of International Economic Relations and Business (2017-2019) and "Problems of International Finance and its Importance for the Education of Students of Economics in European Universities" (2014-2016). She was also a member of the research team of the project "Debt Crisis in the European Monetary Union and Effects for Bulgaria" led by Professor Yordanka Stateva.

In conclusion, we can summarize that undoubtedly Assoc. Prof. S. Alexandrova has academic contributions with the developed lecture courses, textbook and other scientific publications, in which as an author she confirms the high degree of her scientific competence, teaching experience and specialization in international finance and European integration for the academic position of "Professor".

5. General characteristics of the submitted scientific works/ publications of the candidate

5.1. Main areas of research activity.

To participate in the competition, the candidate submits a total of 22 scientific publications, of which 2 main monographs, a textbook and participation in collective publications - 2 items., collective study - 1 item. In indexed journals - 1 publication in journal with impact factor – Web of Science and 1 item in Journal of Economic Research accepted for publication, 14 publications in non-referenced journals. The scientific works of Assoc. Prof. S. Alexandrova-Zlatanska, presented for participation in this competition include the following main areas in which her research work is concentrated in recent years after taking the position of "Associate Professor" in 2006. Assoc. Alexandrova has grouped her scientific contributions in the following 4 thematic areas: 1) Financial Markets; 2) Financing of Business, Agriculture and Rural Areas; 3) Impacts of Climate Change, Adaptation and Financing Instruments; 4) Cohesion Policy, Funding from the European Structural Funds.

Although in each of the 4 thematic areas there are separate subsections, in general Assoc. Prof. S. Alexandrova has approached with scientific modesty, choosing an approach to distinguish the issues of mainly considered financial and economic problems in a global and European context within the European integration and the global change.

In my opinion, in the systematization of the presented results from the research activity of Assoc. Prof. Alexandrova should include another direction, which ***reflects the issue of the evolution of international and European policies to regulate the financialization of the modern economy.*** This way, through the assessment of her research field, we can clearly outline her contributions to the new priorities of European integration and globalization.

In general, we can summarize as merits of the research work of Assoc. Prof. S. Alexandrova the existence of evolution and enrichment of the issues of her research with new directions after the acquisition of the scientific position of "Associate Professor". We should pay attention to the fact that in her research there is a current statement on the orientation of economic development in a global and European context towards new priorities and transition to innovation, but with increasing attention to the uncertainty of economic development.

In this sense, the focus on theoretical-methodological and system-applied problems of new economic categories such as risk sharing, uncertainty, vulnerability, sustainability is relevant and compatible with the new directions of world economics. For economic analysis, better analytical knowledge of risk will undoubtedly be of increasing importance in the future, as a potential opportunity for real consequences in a situation of high pledge and uncertain results, taking into account the diversity of values. In this sense, we must understand the commitment that Assoc. Prof. S. Alexandrova makes with her latest research on climate change and its economic impacts, which are to impose significant changes in the social hierarchy of values depending on *the conflict of natural risks and the need for sustainable economic development*.

First of all, an important direction in the research of Assoc. Prof. S. Alexandrova is the analysis and assessment of *the trends in the financial markets and the financialization of the economies*, which are a dynamic factor for deepening the globalization and European integration. Undoubtedly, attention worths that the candidate's publications focus on the essential changes that are relevant in the regulation and supranational supervision of the functioning of financial markets in recent decades. The most significant contribution on this issue is the presented analysis of methodological and analytical-applied aspects of the mechanism on the financial markets, incl. on the EU financial markets both in the habilitation work and in other publications of the candidate in this competition. (See Publications - 3.1 Financial Markets: Globalization, Integration, Innovations, Editor: ATL-50, 2019, ISBN 978-619-7194-52-4). The research contains scientific contributions to the Bulgarian economic literature on specific characteristics of modern financial markets. The topics in the scope of the research include: integration of financial markets, dynamics of capital and money markets, alternative forms of financing, new market segments - cryptocurrency market and Islamic financial instruments.

Secondly, the scientific researches of Assoc. Prof. S. Alexandrova are characterized by current focused attention on a new thematic area - climate changes and their impact on the financing of the economy, socio-economic problems and the mechanisms and tools of financing.

For the purposes of medium-term forecasting of the effects of climate change, Assoc. Prof. S. Alexandrova uses the modeling of these processes, which allows her to interpret several scenarios for future development in close connection with the current

development of economic and financial integration in the EU. It is important to emphasize that there is a logical consistency in the scientific interest of Assoc. Prof. S. Alexandrova to the issue of climate change and the problems of macroeconomic development in relation to financial markets. Inevitably, with the adaptation to climate change, a number of changes in the financialization of the economy and the development of the financial markets are forthcoming. In addition, the analysis of climate change includes important conclusions at the level of sectors and industries, especially for agriculture.

On third place, financing business, agriculture and rural areas. The publications dedicated to the in-depth comparative analysis of the last post-crisis last decade with an emphasis on the essential problems of agricultural financing have a scientific contribution. It is positive that Assoc. Prof. Dr. S. Alexandrova has a significant number of studies dedicated to agriculture and the implementation of the common agricultural policy in this regard. At the same time, before the perspective of climate change, the analysis and the specifics of their impact on agriculture are also the subject of analysis and interpretation, which has important cognitive value.

Fourth, consistently and thoroughly Assoc. Prof. S. Alexandrova works on the problems of cohesion policy, funding from the European Structural Funds.

5.2. Assessment of scientific and/or scientific-applied contributions

The acquaintance and evaluation of the works and results from the educational and scientific activity of Assoc. Prof. Dr. S. Alexandrova, presented for the competition, allow us to conclude that the characteristic merits of her work are the **scientific consistency, practical and applied orientation and her creative dedication to research** of modern trends in the development of international finance and integration.

Specific scientific contributions of the candidate in several main areas of research and evaluation of the issues in which she specializes, incl. with a current focus on the wide range of financial and economic problems of EU integration of Bulgaria.

- Theoretical and methodological interpretation and assessment of the modern dynamics of development of the financial markets with identification of the factors determining their modern characteristics on the financial markets after the Global Financial Crisis;
- Current enrichment of existing scientific knowledge in the financial field on: the development of new segments of financial markets / - e.g. cryptocurrency markets and Islamic finance and Islamic financial instruments on international markets processes in the field of collective financing scheme (investment funds of monetary and capital markets /;

- Analytical and prognostic assessments and recommendations for economic policy in the field of financing of agriculture and business in Bulgaria. The theoretical and methodological bases of the financial instruments in support of the European Structural Funds are analyzed (e.g. equity financing, portfolio guarantees with a loss ceiling and without a loss - Jeremy and the guarantee scheme for agriculture). The analysis regarding the change in the way of financing business and agriculture with the introduction of the advantages and disadvantages of equity financing and guarantee schemes is up-to-date.
- Theoretical and methodological substantiation of the applied integrated models for impact assessment (models for optimization and integrated assessment - DICE; RICE, models for general and partial equilibrium. (Publications 4.1. Monograph “Adaptation to Climate Change - Management Policies and Impact Tools”, Editor: ATL-50, 2019, ISBN 978-619-7194-54-8 r; 8.1 Sebnem Sahin, Badri Narayanan and Svetlana Aleksandrova, “Top- Down and Bottom-Up Approaches to Climate Change Adaptation in Bulgaria”, 2019 Conference Paper GTAP Resource #5874, ISSN 2160-2115; GTAP (Global Trade Analysis Project)
- Empirical analysis contains contributions to the mastery and application of statistical and econometric techniques to assess the multifactorial impacts of economic adaptation using Cost-Benefit Analysis. (Publications 4.1. Chapter 3 Monograph „Adaptation to Climate Change - Management Policies and Impact Instruments”, Editor: ATL-50, 2019, ISBN 978-619-7194-54-8; 31.1. Textbook, Chapter 7 “European Financing and Project Management” , UNWE, 2019, ISBN 978-619-232-245-8
- The problems are theoretically substantiated and formulated prospects for convergence with the EU through Cohesion Policy and other sources of funding with European funds. Analytical medium-term trends are presented, as well as limitations regarding the process of Bulgaria's convergence with the Eurozone. The benefits as well as the negative processes and effects of cohesion are emphasized. (See Publications 7.13. EU Cohesion Policy - Economic, Territorial and Social Differences in the Development of the Regions (2017 conference reports “Bulgaria's membership in the EU: ten years later”, pp. 23-32, UNWE, 2018, ISBN 978-619 - 232 -111-6; 31.1 Textbook Chapters 1 and 6 “European Financing and Project Management”, UNWE, 2019, ISBN 978-619-232-245-8). The interpretation of the concept of territorial cohesion for territorial investments as a new approach for decentralization of the management of the Structural Funds, based on the integration of investments in certain territories. This interpretation is analytically characterized on the basis of concrete practical examples in the Bulgarian practice. (Publications -7.13 .; 31.1 7., etc.).

The presented results in terms of content and quantity are convincing proof of the scientific rigor and consciousness of Assoc. Prof. S. Alexandrova and are in support of her election for the academic position "Professor".

5.3. Assessment of *the monograph* as an independent subject of review

The habilitation work, submitted by Assoc. Prof. S. Alexandrova for the participation in the competition is a monograph with a volume of 320 pages, which confirms the high professional level she has achieved in the field of international finance and the current trends of their development. /see Alexandrova - Zlatanska "Financial Markets: Globalization, Integration, Innovations", ATL-50, Sofia, 2019, ISBN 978-619-7194-52-4. The monograph is a total of 320 pages (Group B, item 3, item 3.1. from the quantitative card).

The habilitation work is dedicated to the analysis and interpretation of the current structural and technological-economic changes in the financial markets on a European and global scale, both from the point of view of financial toolkit and from the point of view of their radical transnational and global orientation in relation to technological progress, artificial intelligence and financial innovation. The topicality of the presented issues for the development of financial markets in the presence of global interdependence between them is indisputable, given the global risks of financial instability, as well as changes through new regulations in risk management of financial markets and the investment fund sector worldwide..

Assoc. Prof. S. Alexandrova has managed to study the current dynamics and potential transformations of the global financial markets and to highlight their modern characteristics in the conditions of globalization and technological innovations. The relevance of the presented issues for the development of financial markets is indisputable, given the global financial instability, the growing high-risk debt sector, the regulations for risk management in the financial markets and in the sector of investment funds worldwide.

The scientific contributions of the habilitation work are significant and are characterized by the topicality of the interpretation of modern financial markets and their regulation. The most important merit is the successful interpretation of the links in the triad "economic and financial innovation - regional integration and globalization". The latest concepts for the specific features of the many types of financial risks are taken into account and a comparative analysis of traditional risk measures and new modern approaches, methods and models for their assessment is made.

In practice, with his habilitation work Assoc. Prof. Alexandrova not only redevelops previous research and macroeconomic analysis of financial markets, but rethinks and justifies the new specific approaches and methods for analyzing global changes in regulation within European and global context. She correctly used sources and works of other authors. The analyses, conclusions and summaries made are an independent work of Assoc. Prof. S. Alexandrova.

6. Critical notes, recommendations and questions

Regarding the works submitted by Assoc. Prof. Dr. S. Alexandrova for participation in the competition, along with the positive evaluations of her activity and researches, could be asked several questions that are of interest in the context of the discussion on evaluations of the role of financial markets and the development of EU integration.

Firstly, given the fact that, despite the over twenty years of operation of the Euro area, there is a strong segmentation of the financial markets of individual Member States, how can the impact of European integration be assessed in the presence of higher risks of asymmetric shocks in individual Member States? What hinders the realization of further integration of the markets in the EU through the Banking Union, as well as the Union of Capital Markets?

The research of Assoc. Prof. S. Alexandrova outlines positive trends in the financial markets at the current stage of development of the mechanisms and tools and the technostructure of financial intermediation. At the same time, I believe that there is room for a more critical approach to the stagnation of European integration, especially with regard to the relationship between economic growth in the EU, economic integration and the level of integration achieved in the financial markets of individual Member States. It is true that the second chapter of the habilitation work states that the financial markets in the EU "have not been sufficiently integrated since the financial crisis of 2008", but a more in-depth analysis of the unrealized ideas for financial integration in the EU could be made. The EU, despite the progress in achieving compliance through regulatory change in the EU.

Secondly, the analysis of the impact of climate change and its reflexion on European economies assesses a number of challenges and risks for economic growth in the EU as well as for Bulgaria. What problems and risks are there before the new stage of the financialization of the EU countries, incl. in Bulgaria, in connection with the prospects for "green" finances? Are there new challenges for economic growth given the changes in financial markets, related to the management of systemic risks in a macroeconomic context?

I believe that the research interests of Assoc. Prof. S. Alexandrova so far and the scientific contributions made in the field of EU integration should motivate her to continue to expand research on new trends in international financial markets and Bulgaria's financial integration into the EU. I recommend her to publish more boldly in referenced international editions.

Conclusion

The overall assessment of the teaching, research and public activities of Assoc. Prof. Dr. Svetlana Alexandrova - Zlatanska confirms that she has the qualities and merits of a university lecturer and scientist. With her professional commitment she approves the practical and applied guidelines for the development of the educational process in international economic relations and international finance and has scientific contributions to the analysis and rethinking of current trends and changes in European integration and international finance and policies for its implementation on the example of Bulgarian economic practice. As an in-depth expert with a significant presence in implemented national and international scientific and applied research projects, participation in scientific forums and seminars in the country and abroad, as well as successful university teaching, she contributes to better application-practical focus of the learning process.

According to Art. 29, para. 3 of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation in UNWE, Assoc. Prof. Dr. Svetlana Alexandrova-Zlatanska fully meets the requirements to take the academic position of "Professor".

I believe that there are indisputable reasons to recommend to the esteemed Scientific Jury to confidently and unanimously award to Assoc. Prof. Dr. **SVETLANA ALEKSANDROVA - ZLATANSKA** the academic position of "Professor" in the professional field **3.8. Economics, scientific specialty "World Economy and International Economic Relations" (International Finance)**.

Signature:

Sofia, 26.04.2020

/Prof. Dr. Tatyana Hubenova-Delisivkova/